

Asia: VN/1245/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi terveydensuojelulain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleiset huomiot hallituksen esityksestä

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Huomiot esityksen taustasta, tavoitteista ja nykytilan kuvauksesta: jaksot 1 - 3

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Uudenmaan ELY-keskus pitää hyvänä juomavesidirektiivin riskiperusteista lähestymistapaa talousveden laadun turvaamiseksi. Raakaveden laatuun ja vedenmuodostumisalueen toimintoihin kohdistuva riskinarviointi ja riskienhallinta ovat olennaisia vedenottoa paikkojen käytettävyyden säilymiseksi. Tähän arviointiin tarvittava asiantuntemus tulee tunnistaa ja osoittaa arviointiin osallistettavien tahojen riittävä resurssointi.

Juomavesilainsäädännön ja vesienhoidon lainsäädännön yhteensovittaminen on kannatettavaa päällekkäisten tehtävien välttämiseksi. Uudenmaan ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että vesienhoidon suunnittelujärjestelmässä vesimuodostumia tarkastellaan koko pohjavesialueen laajuisena muodostumana. Vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen määrittely poikkeaa vedenottokäytössä olevasta vesimuodostumasta siten, että vedenottopisteen vedenmuodostumisalue on usein vain osa pohjavesialueesta ja joissakin tapauksissa vedenottopisteen vedenmuodostumisalue voi sijoittua osittain pohjavesialueen ulkopuolelle. Näin ollen vesienhoidon mukainen seuranta ja toimenpiteet eivät kaikilta osin ole riittäviä juomavesidirektiivin mukaisessa tarkastelussa.

Huomiot esityksen nykytilan kuvauksesta ja vaikutuksista: jakso 4

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Ehdotuksen mukaan vedenottopisteisiin sidotut tietokokonaisuudet muodostetaan Suomen ympäristökeskuksen toimesta hyödyntäen ELY-keskusten ympäristötietojärjestelmiin tallentamia tietoja. Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että nykyisissä tietojärjestelmissä ei ole erotettavissa tietoja, jotka juomavesidirektiivin 18 artiklan nojalla tulisi sisällyttää vedenmuodostumisalueeseen ja

raakaveden ottopisteeseen liittyvään tietokokonaisuuteen. Tietojärjestelmien kehittämisessä tulee ennakoida tulevat tietotarpeet ja tietosisällön tuottamiseen ja tarkastamiseen tulee osoittaa resursseja ELY-keskuksille. Osa tehtävistä osoitetaan vesihuoltolain 15 §:n perusteella Etelä-Savon ELY-keskukselle, mutta myös alueellisille ELY-keskuksille tulee lisätehtäviä erityisesti ensimmäisellä kuusivuotiskaudella.

Ehdotuksen mukaan Etelä-Savon ELY-keskuksen vesihuoltolain valvontatehtävät lisääntyvät merkittävästi, minkä lisäksi ELY-keskuksille osoitetaan tehtäväksi vesihuoltolaitosten toimittamien tietojen tallentaminen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Näihin uusiin tehtäviin ELY-keskuksille esitetään viiden henkilötyövuoden lisäresurssia. Resurssin lisäämisen ansiosta ELY-keskus voisi osallistua nykyistä tiiviimmin raakaveden laadun ja vedenmuodostumisalueen riskinarviointiin. Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan esityksessä tulisi määritellä uusien tehtävien ja resurssien jakautuminen Etelä-Savon ELY-keskuksen vesihuoltolain mukaisten tehtävien ja alueellisten ELY-keskusten tehtävien välillä.

Riskienhallintatyöhön osallistumisen ja työn tuloksena muodostuvan uuden tiedon ympäristönsuojelun tietojärjestelmään viemisen arvioidaan aiheuttavan ELY-keskuksille keskimäärin viiden henkilötyövuoden lisäresurssitarpeen. Esityksessä olisi hyvä kuvata, miten resurssia voitaisiin kohdentaa niihin ELY-keskuksiin, joilla työmäärät lisääntyvät eniten.

Esityksessä on tunnistettu vesihuoltolaitosten riskienhallintatyön linkittyminen alueellisten ELY-keskusten nykyisiin vesienhoitotehtäviin. Alueellisten ELY-keskusten osaamista tullaan hyödyntämään, kun vesihuoltolaitoksille tulee uutena tehtävänä vedenmuodostumisalueeseen liittyvien selvitysten laatiminen. ELY-keskuksille näiden tehtävien lisäresurssitarve on arviolta kolme henkilötyövuotta. Lisäksi esitetään kahden henkilötyövuoden resurssilisäystä vesihuoltolain uusien tiedottamiskäytänteiden valvontaan.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että yhteensä 15 henkilötyövuoden lisäresurssin kohdentaminen tulisi toteuttaa siten, että resurssi kohdistettaisiin niihin yksiköihin, joissa työmäärä lisääntyy merkittävästi. Riskienhallintatyöhön ja vedenmuodostumisalueisiin liittyvien selvitysten laatimiseen osallistumiseen sekä tietojen ympäristönsuojelun tietojärjestelmiin tallentamiseen tarvittava asiantuntemus on nykyään alueellisissa ELY-keskuksissa.

Yleiset huomiot terveydensuojelulaista

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 16 § Soveltamisala

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Teveydensuojelulaki 16 a § Määritelmät

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 17 § Yleiset laatuvaatimukset

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 17 a § Laatuvaatimuksista poikkeaminen

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 17 b § Vedentuotantoketjussa käytettävät kemikaalit, materiaalit ja tuotteet

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 18 § Talousvettä toimittavan laitoksen toiminnan hyväksyminen

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 18 a § Ilmoitusvelvollisuus vedenjakelualueesta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 19 § Riskiperusteisen lähestymistavan yleiset periaatteet

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 19 a § Talousveden toimitusjärjestelmän riskienhallinta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Raakaveden riskienhallintaa koskevan pykälän 1 momentin mukaisten ELY-keskuksen tehtävien hoitamiseksi tarvittava asiantuntemus on pääasiassa alueellisissa ELY-keskuksissa, joissa tehdään vesienhoitotehtäviä sekä vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaista valvontaa. Lisääntyviin tehtäviin tulee osoittaa riittävät resurssit alueellisesti.

Pykälän 2 momentissa esitetään vedenmuodostumisalueen kuvauksessa hyödynnettävän vesienhoitoa varten koottuja tietoja. Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan työssä tulee tunnistaa, että vesienhoitoa varten tehty tarkastelu ei kaikilta osin ole riittävän yksityiskohtainen juomavesidirektiivissä tarkoitettua riskinarviointia varten.

Terveydensuojelulaki 19 b § Talousveden toimitusjärjestelmän riskienhallinta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 19 c § Ensisijaisten tilojen vesilaitteistojen riskienhallinta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 20 § Talousveden laadun valvonta ja tiedottaminen

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 20 a § Talousveden välityksellä leviävän epidemian tai muun terveyshaitan ehkäiseminen

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 21 § Tietokokonaisuudet

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 47 § Viranomaisen oikeus saada ja luovuttaa tietoja

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 49 a § Tutkimuslaboratoriot

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulaki 49 b § Tutkimuslaboratorioiden valvonta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Terveydensuojelulain liite

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Yleiset huomiot vesihuoltolaista

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Vesihuoltolaki 3 § Määritelmät

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Vesihuoltolaki 4 § Viranomaiset

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Pykälän 4 momentissa annetaan ELY-keskukselle uutena tehtävänä osallistuminen toimialallaan raakaveden riskinhallintaan tarvittavien tietojen kokoamiseen. Tehtävän on määritelty kuuluvan vesihuoltolain valvonta- ja kehittämistehtävänä Etelä-Savon ELY-keskukselle. Uudenmaan ELY-keskuksen näkemys on, että tehtävään liittyvä asiantuntemus on pääosin alueellisissa ELY-keskuksissa, vesienhoidosta sekä vesilain ja ympäristönsuojelulain valvonnasta vastaavissa yksiköissä.

Pykälän 5 momentissa säädetään Suomen ympäristökeskuksen tehtävästä tietokokonaisuuksien tuottamiseksi. SYKE ei kuitenkaan vastaa tietojen laadusta ja oikeellisuudesta. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että tietojen laadusta ja oikeellisuudesta vastaava taho tulisi nimetä, etenkin jos vesihuoltolain mukainen tehtävä kohdistuu alueellisille ELY-keskuksille.

Vesihuoltolaki 15 § Vesihuoltolaitoksen selvilläolo- ja tarkkailuvelvollisuus

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Pykälän 2 momentissa vesihuoltolaitokselle annettavat velvoitteet toimittaa raakavesitarkkailun tulokset ja vedenottopisteiden tiedot ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (POVET) sekä mahdollisten virheellisten tietojen korjaaminen tulee lisäämään Etelä-Savon ELY-keskuksen työmäärää vähintään siirtymävaiheessa. Tähän asti tietojen tallentaminen POVETiin on tehty alueellisissa ELY-keskuksissa, pääasiassa pohjavesiasiantuntijoiden toimesta tai valvonnassa.

Vesihuoltolaki 16 § Tiedottamisvelvollisuus

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Vesihuoltolaki 16 a § Asiakirjojen julkisuus

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Vesihuoltolaki 20 d § Vesihuollon tietojärjestelmä

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Ympäristönsuojelulaki 222 § Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Markkinavalvontalaki 1 § Soveltamisala

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Pääkkönen Satu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ihanamäki Petra
Uudenmaan ELY